

Slovo k povzbuzení na čtvrtek 13. května 2021, na slavnost Nanebevstoupení Páně
Biblická čtení: Sk 1,1-11; Ž 47; Ef 4,1-13; Mk 16,15-20

Milé sestry, milí bratři,

a máme slavnost Nanebevstoupení Páně. Slavnost zpřítomňující krásnou biblickou událost, k níž došlo čtyřicet dní po Kristově zmrtvýchvstání, tedy čtyřicet dní po Velikonocích a deset dní před Letnicemi roku 30 (či 33), někde poblíž Betánie, vesnice nedaleko Jeruzaléma, kde bydlely Marie a Marta spolu se svým bratrem Lazarem. Celou událost máme před sebou, jak nám svědectví o ní zanechal především Lukáš ve svém sepsání evangelia i ve Skutcích apoštolů (to bylo dnešní první čtení), v jednom verši (v předposledním) svého sepsání evangelia pak také Marek (to bylo dnešní evangelium).

Nanebevstoupením Páně končí čtyřicet podivuhodných a neopakovatelných dní, kdy Kristovo lidství bylo jeho zmrtvýchvstáním sice již vzato do Boží slávy, přesto zároveň ještě zůstalo v čase a prostoru, zde na zemi. Zmrtvýchvstalý Pán se čtyřicet dnů zjevoval ženám a učedníkům, přicházel a zase mizel, ukázal se tu a zase onde, v Judsku nebo v Galileji, nebyl leckdy snadno rozpoznatelný, procházel zavřenými dveřmi. Zároveň ukazoval na svém těle stále otevřené rány, jedl a pil, mluvil s ženami a učedníky, Tomáš se ho mohl dotknout a vložit prst do jeho ran, učedníci putující do Emauz s ním mohli kráčet a rozmlouvat, všichni apoštolé s ním mohli posnídat. A ještě mnoho dalšího.

To vše dneškem končí, Kristus před zraky svých učedníků s konečnou platností vstupuje do plnosti nebeské slávy, Syn se vrací k Otci a bere s sebou i své lidství. Tím definitivně končí to, co nazýváme Kristovým pozemským působením: Jeho vysloveně pozemská část již skončila Ježíšovou smrtí na kříži, ta podivuhodná po zmrtvýchvstání končí dnešním nanebevstoupením. Kristus je učeníkům definitivně «vzat z očí», už ho neuvidí tak, jak byli zvyklí ho doposud potkávat. Jsou možná smutní, ale je dobře, že se tak děje. Vždyť Pán Ježíš, jak sám řekl už po poslední večeři v řeči na rozloučenou, odchází do nebe, aby svým věrným «připravil v nebi místo», aby «mohl být seslán Přímluvce», Duch svatý, a aby i naše lidství skrze jeho oslavené lidství «vidělo Boží slávu». A aby mohl být naplněn jeho slib: «Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa».

Teprve vzetí Kristova lidství do plnosti nebeské slávy a tím jeho konečné vymanění z času a prostoru a jeho zákonitostí umožní, aby Pán Ježíš s námi i po svém nanebevstoupení a následném seslání Ducha svatého opravdu zůstal tak, abychom jeho přítomnost mohli vnímat, aby byla stále nějak v lidské podobě; nějak „po lidsku“, i když jinak než doposavad. A aby ji mohli vnímat všichni lidé na všech místech a ve všech časech, když křesťanství má být nyní hlásáno po celém světě a mezi všemi národy. Tím pádem nemůže už být Kristova pozemská přítomnost vázána jen na jedno místo a jeden čas, jak tomu bylo během jeho pozemského působení a i oněch čtyřicet dnů po jeho zmrtvýchvstání v jednom těle. Od nynějška bude Pán Ježíš přítomen vždy a všude, kde bude křesťanství, na mnoha místech třeba i ve stejné chvíli, aby mohl proměňovat a těšit srdce všech lidí, která se mu kdy kde otevrou.

Tato zaslíbená přítomnost Páně má jistě mnoho podob a forem, především je jí ale bohoslužba (*leitourgía*), svědectví (*martyría*) a společenství (*koinonía*); a můžeme k tomu ještě přidat čtvrtou podobu, službu lásky (*diakonía*). Jak dobře víme a jak se stále opakuje...

Kdekoli a kdykoli se slaví bohoslužba, zvláště ta eucharistická, Slovo se znovu tajemně stává tělem (chlebem), Pán Ježíš je přítomen ve svém oslaveném lidství (a že mší svatých v jeden čas je na světě na mnoha místech slaveno třeba i obrovské množství). Kdekoli se hlásá Boží slovo, evangelium, promlouvá sám Pán (a že mnoha jazyky). Kdekoli se dva nebo tři schází v jeho jménu, on sám je uprostřed nich (kéž by takových míst bylo stále více). A kde je opravdová láska, tam přeci přebývá Pán (jak se zpívá na Zelený čtvrtek a kéž by se nejen zpívalo a nejen jeden den v roce).

Kdyby Kristovo lidství nebylo vymaněno z času a prostoru, kdyby již nebylo v plnosti nebeské slávy, kdyby zůstalo vázáno na čas a prostor (na jedno jediné ohraničené tělo), nebylo by nic z toho vlastně možné.

Nanebevstoupení je tak předpokladem, že Duch svatý může z nebe znovu a znovu snášet Syna na zem v lidské podobě, ne zcela nepodobně tomu, jak snesl Syna do lůna Panny. Snáší ho, abychom se ho i my mohli tajemně dotýkat, přijímat ho, jíst a pít, číst a slyšet ho, shromažďovat se v jeho jménu, skutečně milovat. Vždyť všechny tyto Kristovy přítomnosti se neuskutečňují jinak než právě skrze Ducha svatého.

Nanebevstoupení Páně tak není vůbec malou slavností, naopak. Je předpokladem veškeré vnímatelné přítomnosti Syna „po lidsku“ mezi námi i v nás samotných. Jen díky nanebevstoupení můžeme Krista – mezi námi „po lidsku“ přítomného – následovat ne nepodobně jako za doby jeho veřejného pozemského působení. I Proto Pán Ježíš řekl, že skutečně «musí» odejít a že je to pro nás «dobře».

To vše asi dobře známe, rok co rok se to ostatně dnešní den připomíná, vnímání nanebevstoupení jakožto předpokladu seslání Ducha svatého a Kristovy tajemné přítomnosti mezi námi určitě patří k základním a již biblickým pravdám našeho křesťanství. Letos však k nám toto vpravdě teologické poselství dnešní slavnosti promlouvá – podobně jako už loni – asi ještě konkrétněji a intenzivněji než dříve...

Připomíná nám, že naše křesťanství opravdu nemůže být jen záležitostí vnitřní, čistě soukromou, záležitostí jen našeho srdce, byť ono je cílem celého Božího vábení a působení. Ale musí být opravdovým vztahem s Pánem Ježíšem. Aby totiž Bůh mohl zasáhnout a proměnit naše srdce, stal se Boží Syn člověkem a „po lidsku“ s námi zůstal. Proto naše křesťanská víra musí být nejprve vztahem s Bohem-s-námi a pak i Kristova přítomnost v nás musí na sebe brát lidskou podobu, má-li být skutečná...

Co to znamená? Mnohé, v podstatě celé naše křesťanství. Ale možná i bez dalšího rozebírání zvlášť dnes vše může ústít do jednoho dvojího – kéž by konkrétního a v činech se uskutečňujícího – předsevzetí:

Jednak do předsevzetí snažit se mít touhu, prosit o touhu se co nejvíce s Pánem Ježíšem setkávat v jeho „po lidsku“ fungujících přítomnostech; v bohoslužbě, slově Božím a společenství církve. Důležité je to připomenout v nynější pandemii tolikrát postižené době, vyznačující se mimo jiné i přesunem mnohých vztahů do „on-line“ prostoru. Jako ani mezilidské vztahy nemůže (dlouhodobě) udržet jen nějaká „on-line“ komunikace, ne nepodobně je tomu ve vztahu s Bohem...

A druhým předsevzetím může být snaha, aby Kristus byl „po lidsku“ stále více přítomen i v celém našem jednání. Aby naše křesťanství bylo opravdu konkrétní službou lásky lidem, abychom se neuzavřeli do svého „home-office“ (chápaného jako metaforu pro žití pouze pro sebe samé), ale toužili lidem konkrétně a hmatatelně sloužit, opravdovými činy...

Možná pak můžeme s větší nadějí slyšet Kristovo, že odešel do nebe, aby nám tam připravil místo...